

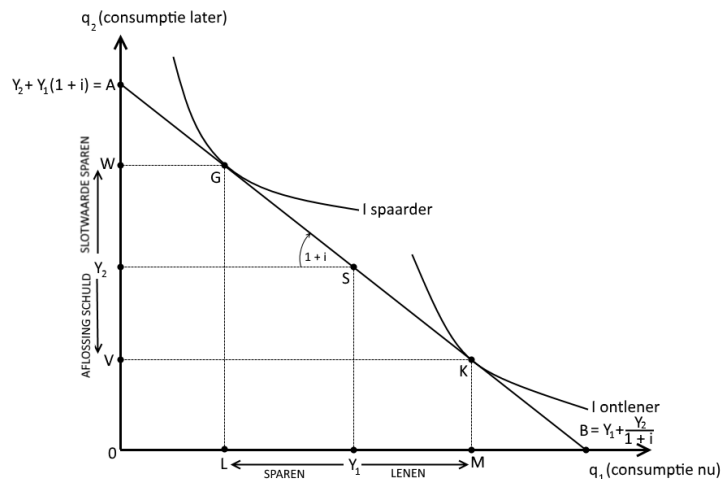
HOOFDSTUK 19: Financiële markten

Het basismodel voor de intertemporele beslissing

We beschouwen in dit basismodel twee periodes. Zo hebben we in beide periodes een inkomen. Indien we niet zouden kunnen sparen of ontlenen zou onze consumptiemogelijkheden OY_1SY_2 zijn.

Met een bepaalde interest kunnen we een deel van ons inkomen sparen voor periode 2 (G) of geld lenen dat we in periode 2 terugbetalen (K). Onze consumptiemogelijkheden zijn hierdoor verruimd naar OAB .

Een consument die de eerste periode spaart zal een hogere indifferentiecurve kunnen bereiken indien de rente groter is. Een consument die eerst geld leent zal hogere indifferentiecurves kunnen bereiken indien de rente zo laag mogelijk is.

Financiële markten en intertemporele beslissingen

Er zijn consumenten, bedrijven en overheden die willen sparen of lenen. De financiële markten probeert deze intertemporele beslissingen van deze identiteiten met elkaar in contact te brengen. Om de waarde van geld voor twee periodes te vergelijken hebben we noot aan de slotwaarde en de actuele waarde.

Slotwaarde (S_n): De nominale waarde die men kan verkrijgen over een bepaalde periode (n) door een bepaald bedrag (A) te beleggen aan een vaste rentevoet (i).

$$S_n = A(1+i)^n$$

Actuele waarde (A_n): het bedrag dat nodig is om te beleggen tegen een vaste rentevoet (i) voor een bepaalde periode (n) om een bepaald bedrag (S) te bereiken in de toekomst.

$$A_n = \frac{S}{(1+i)^n}$$

Om twee bedragen uit verschillende periodes te vergelijken is het nodig om deze naar dezelfde periode te brengen via de slotwaarde of de actuele waarde.

De obligatiemarkt, de aandelenmarkt en de prijs van een huis

Obligatie: Een verhandelbaar schuldbewijs voor een lening die door een overheid, onderneming of instelling is aangegaan. Een obligatie is dus hetzelfde als een lening van spaarders aan een grote instantie, maar waarbij de spaarders een deeltje van de lening op zich nemen. Dit stukje lening (B), waarbij de lenende instantie belooft jaarlijks een rentevergoeding (i_B) te betalen, kan verkocht worden tegen een bepaalde prijs (P). Deze prijs is ook afhankelijk van de marktinterestvoet (i).

$$P = \frac{i_B B}{i}$$

Aandeel: Dit zijn deelbewijzen in het kapitaal van een onderneming. Zij vertegenwoordigen een fractie van de eigendom en geven recht op deelname in de winst, *dividend* genoemd. Deze verwachte dividend (D_j^e) in jaar j is variabel en afhankelijk van de ondernemingsresultaten. De prijs (P) van een aandeel is dan ook afhankelijk van deze verwachte toekomstige dividenden, de marktinterestvoet (i) en een risicopremie (ρ) om de onzekerheid van de dividend te compenseren:

$$P = \frac{D_1^e}{1+i+\rho} + \frac{D_2^e}{(1+i+\rho)^2} + \frac{D_3^e}{(1+i+\rho)^3} + \dots$$

Aankoop van een onroerend goed: De aankoop van een onroerend goed kan leiden tot huuropbrengsten (R), hetzij door het verhuren van de woning, hetzij van de huur die je zelf niet meer moet betalen omdat je nu in je eigen huis kunt wonen. Als we deze huuropbrengst deelt door de marktinterestvoet (i), bekomen we de prijs van een woning:

$$P = \frac{R}{i}$$

Lagere marktinterestvoeten leiden hierdoor tot stijgende huisprijzen.